

Številka: 6040-41/2015-2 (1301)

Datum: 15. 9. 2015



**Zavod  
Republike  
Slovenije  
za šolstvo**

Poljanska cesta 28  
1000 Ljubljana  
T 01 30 05 100  
F 01 30 05 199  
www.zrssi.si

**MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE, ZNANOST  
IN ŠPORT  
Služba za odnose z javnostmi  
Masarykova cesta 16**

**1000 LJUBLJANA**

**Zadeva: Odgovor na pobudo v okviru vladnega spletnega portala  
Predlagam vladi**

Spoštovani!

V okviru vladnega portala *Predlagam vladi*, smo prejeli vprašanje in pobude na temo spodbujanje učencev in dijakov k splošni in nacionalne razgledanosti z vidika izvajanja učnih načrtov slovenščine, zgodovine in glasbene umetnosti.

Pripravili smo odgovor, v katerem strokovno utemeljujemo umeščenost navedenih ciljev in vsebin iz predloga dopisa v navedene učne načrte.

Vodje predmetnih skupin za slovenščino, zgodovino in glasbeno umetnost pojasnjujejo, da obstoječi učni načrti za slovenščino, zgodovino in glasbeno umetnost namenjajo pozornost splošni in nacionalni razgledanosti v osnovni in srednjih šolah ter hkrati soglašajo, da je časovno izvajanje vsebin iz učnih načrtov v domeni avtonomije učiteljev.

Ne glede na to, imamo v osnovnih in srednjih šolah tudi primere učinkovite prakse medpredmetnega sodelovanja, kjer učitelji teh predmetov sodelujejo že v fazi načrtovanja in izvajanja medpredmetne učne prakse, ki zagotavlja povezanost med cilji različnih predmetov in učence nagovarja celostno s poudarkom na splošni in nacionalni razgledanosti.

Na splošno učitelje v šolah spodbujamo k še večji medpredmetnosti in timske pristopu, v katerem si učenci in dijaki razvijajo tudi splošno razgledanost.

V nadaljevanju predstavljamo strokovna pojasnila z vidika posameznih učnih načrtov:

**1. Učni načrti za slovenščino**

V predmetni skupini za slovenščino ugotavljamo, da je obravnavi ljudskega izročila namenjena primerna pozornost v učnih načrtih za vse stopnje in smeri izobraževanja. V osnovni šoli se učenci tako že v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju seznanijo z ljudskimi pesmimi in pravljicami, učitelji pa lahko konkretna besedila izbirajo iz širokega nabora predlaganih besedil. V drugem vzgojno-izobraževalnem obdobju je poudarek na ljudskem

književnem besedilu in znova ljudski pravljici, v tretjem pa na ljudski baladi in romanci ter lirskem ljudskem izročilu.

V gimnaziji je sistematična obravnava ljudskega slovstva vključena v sklop Slovensko ljudsko slovstvo, ljudsko izročilo pa je s svojimi motivi in temami prepoznavno v delih slovenskih pripovednikov, pesnikov in dramatikov. Pri obravnavi omenjenih vsebin se učenci in dijaki seznanijo tudi z narodnimi in ponarodelimi pesmimi z domovinsko tematiko.

Zahteva po časovni usklajenosti obravnave zgodovinskih in literarnozgodovinskih obdobij pri zgodovini in slovenščini ni (v celoti) uresničljiva, ker je notranja dinamika obravnave pri omenjenih predmetih različna. Pri pouku književnosti v osnovni šoli prevladuje literarnoreceptijsko načelo, zato besedila niso obravnavana po literarnozgodovinskih obdobjih, razen (deloma) v 8. in 9. razredu. To velja tudi za pouk književnosti v srednjem poklicnem izobraževanju, v srednjem strokovnem in poklicno- tehniškem izobraževanju pa se literarnozgodovinsko načelo prepleta z zvrstno-tematskim. Literarnozgodovinsko načelo prevladuje samo pri književnem pouku v gimnazijah, ker pa učne vsebine in cilji v veljavnih učnih načrtih niso razporejeni po letnikih, je vzporedna obravnava mogoča z usklajevanjem in medpredmetnim povezovanjem na šolski ravni. (mag. Mojca Poznanovič, vodja predmetne skupine za slovenščino)

## 2. Učni načrti za zgodovino

Strinjati se je mogoče, da sta redosled zgodovinskih in književnih obdobij v naši šoli nekoliko neskladna. To je posledica dejstva, da se za vsak predmet tako v osnovni kot tudi v srednji šoli pripravlja učni načrt po presoji stroke. V preteklosti so se ob spremembah v učnih načrtih skušala ta neskladja zmanjšati, vendar zaradi avtonomij posameznih strok to vedno ni bilo mogoče. Seveda pa so tu še možnosti za medpredmetno sodelovanje (učitelj zgodovine in slovenščine na primer skupaj pripravita uro in se usklajujeta pri vsebinah). Tovrstnih praks je po informacijah s šol že kar nekaj in jih podpiramo in spodbujamo.

Posamezne znamenite Slovence se obravnava pri različnih predmetih, pri zgodovini je pač poudarek na zgodovinskih osebnostih. Prav tako lahko zatrdimo, da so vse zgodovinske prelomnice zelo dobro zastopane v učnih načrtih v učbenikih in se tudi dosledno obravnavajo pri pouku. Glede filmov, ki se nanašajo na zgodovinsko tematiko lahko rečemo, da jih učitelji pri pouku omenjajo in spodbujajo učence k ogledu. Seveda je nujno, da se potem o vsebini filmov vodi tudi diskusija in kolikor nam je znano se to v šolah tudi v resnici dogaja.

Ugotavljamo, da bi veljalo določene pobude, ki so bile poslane vsekakor preučiti, velika večina teh pa se v naših šolah že izvaja, kar nam potrjujejo naši učitelji s terena. (Vojko Kunaver, vodja predmetne skupine za zgodovino)

## 3. Učni načrti za glasbo, glasbeno umetnost

Slovenski vzgojno-izobraževalni sistem daje spoznavanju slovenske ljudske in umetne glasbe velik pomen, saj se stroka zaveda pomembnega vpliva spoznavanje le-tega na oblikovanje otrokove nacionalne identitete in kulturne pripadnosti. Tako je v Kurikulu za vrtce (2004) pod glasbenimi dejavnostmi (str. 41) zajeto spoznavanje ljudskih in otroških šaljivk, izštevank ter otroških, ljudskih in umetnih pesmi. Učni načrt za glasbeno umetnost v osnovni šoli (2011) v splošnih in operativnih ciljih (str. 5-11) ter standardih znanja (str. 12-14) prek celotne vertikale predvideva spoznavanje slovenske ljudske in umetne glasbe prek dejavnosti izvajanja, poslušanja in ustvarjanja oz. prek petja, igranja na glasbila, plesa, izraznega giba ter drugih izrazno-komunikacijskih sredstev. Spoznavanje slovenske ljudske in umetne glasbe v OŠ poteka tudi v okviru izbirnih projektov Ansambelska igra, Glasba dela in Glasbeni projekt (2001) ter v okviru nadstandardnega programa v podaljšanem bivanju ter pevskem zboru. Na nivoju srednje šole pa navedeno tematiko obravnava učni načrt predmeta glasba v okviru ciljev in vsebin (str. 6-10) ter dosežkov znanja (str. 11). Omenjeni učni načrti so osnova za nastanek didaktičnih pripomočkov (učbeniki, delovni zvezki...), ki so pod strokovnim nadzorom pristojnih inštitucij. Bojazen, da se v slovenskih vrtcih in šolah premalo poklanja pozornosti slovenski ljudski in umetni glasbi, je po našem mnenju tako odveč. (dr. Inge Breznik, vodja predmetne skupine za glasbeno umetnost)

Na osnovi predstavljenih ugotovitev povzemamo, da je predlog na temo sočasne obravnave literarno zgodovinskih obdobj, zapisan na portalu Predlagam vladi, pri sedanji zasnovi učnih načrtov neuresničljiv. Vsekakor pa sprejemamo in podpiramo predlog po večjem medpredmetnem sodelovanju.

S spoštovanjem.

*Odgovor zapisala:*

mag. Katica Pevec Semec, l.r.  
višja svetovalka področja II

*Odgovor pripravili:*

mag. Mojca Poznanovič, l.r.  
višja svetovalka področja II  
dr. Inge Breznik, l.r.  
višja svetovalka področja II  
Vojko Kunaver, l.r.  
višji svetovalec področja II

Dr. Fani Nolimal,  
vodja Oddelka za osnovno šolstvo

Dr. Vinko Logaj,  
direktor